

1 Pita

Olo Iyoswo Simo'mjo loso Saimoun Pita Mt'i'mokumentisofoho. Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomme'no nto simentiso sohonta soswo *teti-tili* (33) nto uyakolo'mentisopolikeno olo iyoswo simo'mjo loso Saimoun Pita mt'i'mokumentisofoho. Pita kakoe ango Mpetisaita humanto inaniku syoho imojo hweho. Tifi kako Jisasiye inomokomoyo imo'nimentisofoho. Pita olo iyoswo hiloso a'amu Jisasi mo iningkunyoso hofikoe angopo uliko'mantifi hwaho engo Pountos, Ngkolesiya, Kapotousiya, Esiya, Mpitiniya, oso'mmeemne'no mt'i'mokumentisofoho. Hwapingo olo iyoswo mt'i'mokiyoso olenoho. Yo'mayo tango nihu'no toho pa'nyo oso a'amu homo somo uma'monto yahoningki Pita nakwo simoho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyihwasi Anituye songo ne'no humayo so'no wohontohumano. Hofikimo Pita ose ulimonto mt'i'mokumentisofoho. Olo Pitafe iyoswo ko hiloso Sailas umt'i'mokiyumentisotikeno. Sailas Pitafe Ngkiklik hungkunoso ito'no mihwajonto mt'i'mokumentisotikeno. Olo iyoswo loso Pita ango Loum humanto mt'i'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofoli hwasi tifi uningkohwano.

1 Ngko Pita'ni Jisas Kilaisiye hungkuno liku'mofo (*apousel*) syoho'njo hwo'nyoho. Sekwo a'amu Anitu sehwsopo'mentiso soku sekwo sekwoe pone hwapingo sopo nuliko'mantifi hwaho Pountosi'nji Ngkolesiya'nji Kapotousiya'nji Esiya'nji Mpitiniya osopmmeemne'no humpo'mentohoho sokune'no olo iyoswo loso semti'mokiyalokweno. ² Anitu kako sekune'no huno syasyefisyonto kako sekumo kakoe a'amu ne imo'nyo'ne sehwsopo'mentiso kuyoho. Oso'no sekwoe simeho mo'mo Anituye Towahuno Wopingo sohwo kako syoho yalofoho. Osopo nohumanto kako Jisas Kilaisiye hungkunomo sekwo tifi nto'no iningkafitne so'no kako sekwoe honingkano wonyo somo wae yasemofo'ne syoho iwo'n'ngkisofoho. Jisas Kilais kakoe honiyo sekumne'no usihuma'mentiso so'no sekwoe wonyoso wae yaofahoningki sekwo a'amu songo pa'nyo kiho'maso kuyoho. Anitu sekune'no simeho wopingo umo'nyo so'nji kakoe hitoho engo so'nji sekumo engo weesemofono.

Nakwo songo ne'no humayo'neso ahwomomo nehontohumaho.

³ Anitu kako nakune'no hitoho engo ulofahoningki kakoe hwomu Jisas Kilais nakwoe wonyo'ne poyo pe'nyo'ne uhwatimentisofoho. Jisas nope'n'ngkahoningki Anitu kako apa'no songo ulika'mentiso so'no nakwo kakoe a'amu ne imo'nontani olohonta nakwoe yahino songo'nji humalohwone hn'nwi kako asomo netimayo'ne hontohumalohwono. Oso'no nakwo nakwoe Hwe Engo Jisas

Kilaisiye kaningkwohwo Anitu osohumo isamoyoka ulihwasi kakoe yofe woho'nomano.

⁴ Yo'mayo wopingo nakwo Anituye a'amu ne hn'nwi maneso Anitu kako ahwomomo ho'nahumentisoso weho. Oso yo'mayo wopingo ahwomomjo wojo hiso wonyo mmo'nonehoho. O'o, ne'no nowentihwonefoho. Anitu kako oso hiso nto'no esyohumanto nakune'no ahwomomo motohontonemokosyohumaho.

⁵ Sekwo Anitumne'no huno ne'no syafisyontifi simeho hi'ntnnono uy'wo'n'ingkohoho so'no Anitu kakoe yokumpohn'nyo'nji hofiyo semokosyohumentan'ingkuhwosi sekwo yo'mayo wopingoso womantifeho. Sikuno moi'wo imo'noso sohonta Jisas nakumo asomo netimayo'ne poso sohonta yo'mayo wopingo nakumne'no nto'no esyohumasoso utihwa'nyopo i'mofapihwoso'no uhwonantanoho.

⁶ Sekwo Anitu yo'mayo wopingo sejapone so'no huno syafisyikuji simonyo fiyimno. I oso'no olohonta yo'mayo tango se'mayo so'no sekwo iyoho seningkuhwoloho. O'o, yo'mayo wopingo sekwo tifi no'mo mapitne so'no sekwo huno syafisyikuji simeho wopingo'nji fesyohumamno. ⁷ Anitu kako ole syofisyalofoho. Yo'mayo tango u'masoso hofiko ngkine'no simeho hi'ntnnono ntopalokwofoso yokumpohn'nyo uto'monnoho. Anitu kako ose syofisyalofoho. Oso pa'nyoso a'amu ahwomo yokino mt'i'mokuwo'n'ingkohoho sohwa hofiko ahwomo yokinoso toho engo sopo iloho yontifi yo'mayo hintalinyoso

moi'wo imo'n'ingkahon'ingki ahwomo yokino ne'nohinoso lifawowo'n'ingkisofoho. Oso ahwomo yokinoso sekwoe simeho hi'ntnnono Anitumo uyalokwofo somo muyakolofonehoho. O'o, oso ahwomo yokinoso wonyo imo'n'ingkuhwoso'no sekwoe simeho hi'ntnnonohino uyoso ne'no nowentihwonefoho. Yo'mayo tango se'masoso sekwoe simeho hi'ntnnono uyoso yokumpohn'nyo imo'n'ingkuhwoso'no ne'no nowentihwonefoho. Oseso Jisas Kilais utihwa'nyopo pihwoso'no sekwo simeho hi'ntnnono uyalokwofo so'no sekwoe yofe engo nomafikuji Kilaisiye yokumpohn'nyo so'nji nomafikuji ne'no nohumantokutnefoho. ⁸ Sekwo Kilaisimo muhwonyo'njo ko yontifi kakine'no sekwo simeho umentohofofoho. I olohonta sekwo kakimo muhwonyo'njo yontifi kakine'no huno ne'no syafisyontifi simonyo yalokwofo. Oso simonyo iyo hiso yo'mayo hwahoponjo somne'no simonyo iwo'n'ingkohoho somo hwofilo'nnyofoho. U a'amu hofiko oso simonyo iyo homo somne'no huno muyoso hofikoe huno nto'no ehohosasiyo'neso nakwo pipi ufo'manehwono. O'o, awonoho. ⁹ I hwapingoso nakwo Anitumo simeho hi'ntnnono uyalokuhwone so'no Anitu kako nakwoe huyo'mangoso songo imokalofoho. Huyo'mango songo hiso Anitu'nji ne'no humayo'nefoho.

¹⁰ Oso wopingo Anitu nelohofalokunjo so'no hohonta a'amu Anitu hungkuno uyahon'ingki limotofo sohwa hofiko hungkuno hiso ifalifaliyo mt'i'mokontifi hwapingo ne

so'no wejokwojosyano lontifi syoho engo ko imentohofoso hofiko hwapingo ne so'no huno mosyafihu'mmentohofofoho. ¹¹ Kilaisiye Towahuno osohwo kako hofikoe simeho mom'mo nohumanto hofikimo ulimento, Tifi no'mo Kilais kako tohino kengo kengo mahwosi kako yofe engo manefoho. Ose ulahon'ngki hofiko ulimentohofi, Sikuno ntisomo imo'noneto. Oso sikuno homo somo peho peho imo'noneto. ¹² Oseso Anitu hofikimo utihwamento, Ngko olo hungkuno selalokwe loso sekwoe sikuno lomne'no moselalokuyohono. O'o, a'amu tifi imo'nifijo osomne'no lalokweno. Ose lutihwamentisofoho. A'amu Anituye hungkuno mtimokumentohofosohwa hofiko olo hungkuno loso sekune'no mtimokumentohofofoho. Oseso olohonta a'amu Anituye hungkuno wopingo selimentohofoso oso hungkuno hiso selimentohofofoho. Anitu kakoe Towahuno Wopingo ahwomo mta'ni uhwojahon'ngki oso Towahuno huhwo sohwo kakoe yokumpohn'nyoso oso a'amu somo uyahon'ngki hofiko oso hungkuno hiso selimentohofofoho. I a'amu ahwomomjoso hofiko Anituye hungkuno hwapingo ne so'no wotipemantifi'no yalokwofo. Neso hofiko huno muyofoho.

Nakwo kiho'maso'nji humayo'ne Anitu nakumo joho nelalofoho.

¹³ Oseso sekwo sekwoe hunoso nto'no ikwesyafisyikuji nto'no fohontohumamno. Yo'mayo yahino wonyoso ikutoho. O'o, sekwo Jisas Kilais kako utihwa'nyopo asomo pihwosi

kako sekumo yo'mayo wopɨngoso sejapone so'no huno syafɨsyɨkuji nto'no fesyohumamno. ¹⁴ Hohonta sekwo Anɨtumne'no huno ito'no maseyo sohonta sekwoe sɨmehoso kako wonyo umo lonte osomo sekwo inɨngkamotofoho. I oso hiso apa'no ikutoho. O'o, sekwo Anɨtuye mehomi soku, sekwo kakoe hungkunomnohini finɨngkamno. ¹⁵ Anɨtu kako kakoe mehomi imo'nyo'ne sehwasopo'mentiso sohwo kako wonyo ane humaso so'no sekwo hoku Anɨtu pa'nyo honɨngkano wonyo'maso hmno'nɨmno. Oso'no nakwo yo'mayo iwo'nɨngkuhwoneso honɨngkano wonyo'maso uyano. ¹⁶ Hwapɨngoso a'amu Anɨtuye hungkuno mtɨ'mokumentohofi sohwa hofiko ole mtɨ'mokumentohofi, Anɨtu nalimento, Ngko honɨngkano wonyo ane hwo'nyoho.

Oso'no sekwo hoku honɨngkano wonyo ane fosyohumamno.

Ose mtɨ'mokumentohofoho.

Anɨtu kakoe Hwomu Jisas Kɨlais olo hwaho lopo uhwatɨmentiso sohwo kako nakumo mpe enemayo'ne kakoe honɨyo usɨhumanto pe'nɨmentisofoho.

¹⁷ Sekwo Anɨtumo jomo ulantɨfi, sekwo ole ulɨwo'nɨngkohofi, Mpohwo. I ose ko ulontɨfeso ole so'no fɨsyafɨhupmno. Nanɨngkwohwo huhwo sohwo kako a'amufe yofe engo somne'no mosyafɨsiyo'njo iwo'nɨngkisofoho. O'o, kako a'amu anga'no anga'nohino sofe yahino somne'no kako yano ilofɨwo'nɨngkiso hwaho. Oso'no sekwo Anɨtuye mehomi olo hwaho lopo humalofu soku olo hwaho loso sekwoe

hwap+ingopo'maho. O'lo, kihn'nawo'nnyo kuyoho. Sekwoe hwap+ingo neso ahwomomnoho. Oso'no sekwo olo hwaho lopo nohumaf+ikui sekwoe yahino so'nji hano emoyo so'ntnno huno nto'no f+isyaf+hupmno. An+ituye s+imehoso tango ifisy+mofanoho likui huno nto'no f+isyaf+hupmno. ¹⁸ Sekwo huno moi'wonoho. Hohonta sekwo sekwoe ajuyohwosafe yahino somo t+pemant+ifi ne ane siki humamotofofoho. I oso hon+ingkano sikiingo homo somo humentan+ingkofi An+itu kako mpe esemanto is+hutofosema'mentisofoho. An+itu kako sekumo mpe esemayoso yo'mayo hwahoponjo hamniyoho wonyo imo'n+wo'n+ingkiso oso'nji mpe esema'mentiso'maho. ¹⁹ O'lo, kako sekumo Kilais+ye hon+yo oso'nji mpe esemanto is+hutofosema'mentono. Oso hon+yoso olo hwaho loponjo hamniyoho hopi'nono m+ihu'mokin+ngkuhwosi oso hon+yo homo somo mpe iyoso hopo'maho. Oso hohosohonta a'amu hof+ikoe wonyomne'no yahu *sipsip* wonyoangkafo'nohini wonyo ane'njoso fon-jokisahumotofofoho. Oso pa'nyoso Kilais kako hon+ingkano wonyo n+ihu'no ane sohwo kako nakwoe wonyomne'no poyo pe'n+imentisofoho. ²⁰ Nakwoe hwaho mant+imokiyo sohonta oso syoho homo somne'no An+itu kako Kilais+mo uhwosopo'mentisofoho. Kilais huhwo sohwo kako olohonta s+kuno moi'wo umo'n+imonte somo sekumo wop+ingo selohof+neso ut+hwa'nyopo nto i'mofapohoho. ²¹ Kilais kako sekumo nosefo'mahon+ngki sekwo An+itumo s+imeho hi'ntnnono uyalokwofo. An+itu kako

Kilaisimo apa'no songo ulikafonto yofe engo uyimentiso so'no sekwo huno olo so'no seyohoho. Anitu kako sekumo apa'no songo woselika'montonoho. Oso'no sekwo oso hiso'no simeho hi'ntnnono uyikuji simeho wopingo'nji fohontohumanno.

Nakwo nom'ne a'amu somne'no simeho ne'njo uyano.

²² Sekwo Anituye hungkuno ne somo iningkowalokwofo so'no sekwoe simeho wonyo ane pa'nyo imo'n'ngkohoho. Sekwo sekwoe yo'mayo so'no huno mosyafisiyo'njo yontifi sekwo nom'ne a'amu somo simeho uyalokwofo. Oso sekwo simeho ne'njo uyo hiso mango mta'nnohini likutoho. O'o, sekwo nom'ne a'amu somo simeho ne'njo uyo so'no syoho yokumpohn'nyo fiyimno. ²³ Sekwoe songo humayo yahinoso songofoho. Oso songo humalofo hiso seningkwowho'ya'u mta'ango'maho. O'o, Anitu engolopohamo songo humaso sohumta'angofoho. Naningkwowho ya'u siko nakumo songo humayo nejapiwo'n'ngkisiyoso moi'wo umo'n'montonoho. Olo nom'ne songo humayo songo loso Anituye hungkuno ne mta'angofoho. Kilais Anituye hungkuno sohwo songo ne'no humayo'neso hwapingo hweho. ²⁴ A'amu Anituye hungkuno mti'mokumentohofu sohwa ole mti'mokumentohofi,

Nakwo hwe moya'mi olo hwaho lopo humalohwone hn'nwi hoja pa'nyo'nwoho.

Yo'mayo yofe engo, ou, ho'yango engo mentaneso hoja pa'nyoso sili'fiyo lonto yofoho iwo'n'ingkisofoho.

²⁵ I oso'no nakwoe Hwe Engo sohwoe hungkuno engolopohamo ne'no nowentihwonefoho.

Ose limentohofofoho. Oso hungkuno wopi'ngo hiso hofi'ko sekune'no selimentohofofoho.

2

Nakwoe Hwe Engo Jisas sohwo kako engkwosaho fompokumo miyo'njo ne'no wontnawo'n'ingkiso pa'nyo hweho.

¹ Sekwo yo'mayo yahino wonyoso foho'naopmno. Hwasyo hungkuno so'nji hungkuno mango'nohinojo so'nji foho'naopmno. A'amu ho'yango engo'njo somne'no simeho tohino semnyoso foho'naopmno. U nom'ne a'amu somne'no sitofo ujoso foho'naopmno.

² Nakwo huno nayohoho. Mehomi we'eso hofi'ko amno wonantifi humotaho'nohini li'wo'n'ingkohofofoho. Oso pa'nyoso sekwo Anitu'ye hungkuno ne somne'no humotaho fili'mno. Oso hungkuno hiso sekwoe huyo'mangomnefoho. Oso hungkuno amno pa'nyoso sikuno huhwo huhwi non'ingkuji yokumpohn'nyo nito'n'ingkuji Anitu'nji wopi'ngo wohumantifeho. ³ Anitu kakoe yahino wopi'ngo setihwamaso so'no sekwo in'ingkawentifi oso homo somne'no huno syafisyontifi oso yahino me'wampe'njofoho lalokwofo.

⁴ Sekwo Jisas Kilais songo ne'no humawo'n'ingkiso sohumo u'mapmno.

Kako engkwosaho fompokumo miyo'njo engolopohamo ne'no wontnnawowo'n'ingkiso pa'nyo hweho. A'amu hwahoponjoso hofi'ko oso engkwosahoso nakwolaho lontifi wae yao'mentohofofoho. I oso engkwosaho homo somo Anitu kako nohwosopento yofe engo mulimentisofoho. ⁵ Sekwo hoku ango yokino fompokumo miyo'njo ne'no wontnnawowo'n'ingkiso pa'nyo soku Jisas Kilaisimo nu'mafikujo'no Jisas kakoe ango ne wasemokumontonoho. Oso ango homo somo kakoe Towahuno wohumamontonoho. Osopo sekwo kakoe syoho ulohofiyo imo'n'ingkuji Anitumne'no yo'mayo syohoso ikujo'no Anituye simeho wopingo umokumno. Oso'no nakwo Jisas Kilaisimne'no yo'mayo syoho yasoso'no Anitu kakoe simeho wopingo umo'nimontonoho. ⁶ A'amu Anituye hungkuno mtimokumentohofosohwa Jisasimne'no ole mtimokumentohofi, Upa'nimno. Ngko ango yokino hopi'nonohino somo yokumpohn'nyo itofomokosyohumayo'ne engkwosaho wopingo wonyoangkafo anga'nohino sohumo uhwasopo'mentohefoho.

I oso engkwosaho hiso ngko pone songo Saiyon sopo wonjahumentohofoho.

I a'amu hofi'ko oso engkwosaho wonjahumentohesohumo hofi'ko simeho hi'ntnnono uyikuji hofi'ko kakine'no wonmango munonehoho.

Ose mtimokumentohofofoho. ⁷ A'amu Kilaisimo simeho hi'ntnnono uyiwon'ingkohofosomo oso engkwosaho Kilais sohwo kako

hofi'kimo hofiyo ufo'ma'montonoho. I a'amu kakimo si'meho hi'ntnnono muyo'njo somo kako mufo'manehoho. Ole mti'mokumentohofi, Olo sojo engkwosaho pa'nyo a'amu ango injuwo'n'ingkohoho sohwa nakwolaho lontifi syoho iyo sohwa hofi'ko wae yao'mentohoho loso

olohontajo engkwosaho loso angomo sosofitofone hwap'ingo imo'n'ingkohoho.

Ose mti'mokumentohofofoho. ⁸ I nom'nepo a'amu si'meho hi'ntnnono muyo'njo somne'no hofi'ko ole mti'mokumentohofi,

Oso engkwosaho ho'nao'mentohoho sohomo a'amu hofi'ko entofomafikuji wopiwesyantifeho.

Ose mti'mokumentohofofoho. A'amu hofi'ko Anituye hungkunomo hwotoho fewo'n'ingkohofoso hofi'ko oso hungkuno homo somo entofomafikuji hofi'ko wopiwesyantifeho. Anitu kako oso yahino hiso i'mofapone so'no huno uyimentisoso ne imo'nementisofoho.

Nakwo hwe moya'mi Anituye temtitofo'nwoho.

⁹ Sekwo sokumo Anitu kakine'no sehwsopo'mentiso so'no sekwo kakoe a'amu ne imo'n'imentohofofoho. Sekwoe Hwe Engo nemokosyohumayo sohwoe syoho ulohofiyo kuyoho. Oso'no Anitu kako sekumo hon'ingkanu wonyo ane imo'nyo'ne sehwsopo'mentiso kuyoho. Sekwo Anituye a'amu ne sokumo kako sekumo wop'ingo selohofiwo'n'ingkiso so'no nom'ne a'amu somo filut'hwamno. Ole nakumo naloho'mento, Simo'mo sekwo sikwo'mjoho'mo nohumentan'ingkofi kako kakoe pomponaho

wopɪngopo mesehumaji'mentisofoho.
 10 Simo'mo sekwo a'amu sikiŋjo pa'nyo humamotofofoho. I olohonta sekwo Anituye temtifo neku humalofo. Hohonta Anitu kako sekune'no hitoho ulo'mentiso so'no sekwo huno maseyo kuyoho. I olohonta kako sekumo wopɪngo seloho'mentiso so'no huno seyahonɪngki sekwo simeho ne'njo uyalokwofo.

Nakwo Anituye syoho ulohofiyo umo'nano.

11 Nje a'amu soku sekwo olo hwaho lopo kihn'nawo'nnyo kuyoho. Sekwoe hwaho neso olopo mauyoho. Ahomomo weho. Oso'no ngko olo hungkunolo waselimonne'no yohono. Sekwo yo'mayo hwahoponjo yahino so'nji sekwoe yo'mayo wonyoso simeho umo lonte so'ntnne'no hohujo fikiŋjaopmno. Oso yahino wonyo sohwo kako nakwoe huyo'mango nonto wonyo namokonoho likuji hohujo fikiŋjaopmno. 12 Sekwo a'amu Anituye hungkunomo inɪngkawowo'nɪngkohoho soku sekwo a'amu Anituye hungkunomo hwotoho fewo'nɪngkohoho so'nji ajwopo nohumafɪkuji sekwo honɪngkano wonyo ane hano nto'no fiwanimno. Sekwo a'amu Anituye honɪngkanomo inɪngkawowo'nɪngkohoho so'no hofiko sekumo sitofo seliwo'nɪngkohoho oso a'amuso hofiko ikinjaofontifi sekwoe syoho wopɪngo somo sehonontifi oso sikuno Anitu kako hungkuno ikwolofone'ne poso sohonta hofiko Anitu kakoe yofe noho'nomapitnnefoho.

13 Sekwo Anitumne'no huno nto'no syafisyɪkuji'manji olo hwaho loponjo hwe

engo yofe hwofilo'nnyo sohwo hwaho
 lopo sekumo semokosyohumawo'n'ingciso
 sohwoe hungkunomo tifi fin'ingkamno.
 Anitu kako sekumo hofikoe sifilaku'nyo'mo
 sehumaji'mentiso so'no sekwo kakoe hungkuno
 somo haloho popmno. ¹⁴ Oso hwe yofe
 engo hwofilo'nnyo huhwo sohwo nom'ne
 a'amu yofe engo'njo sohwo enjwa'mo
 humalofo. Oso huhwafe hungkunomo tifi
 fin'ingkamno. Hwe yofe engo'njo sohwa
 hofiko hofikoe syoho ulohofiyi sohwa hofiko
 a'amufe yahino wonyo somne'no tohino uyo'ne
 uhwajikui nom'ne a'amuso hofiko hwe engo
 sohwoe hungkunomo haloho pewo'n'ingkohofe
 osohwafe yofeso woho'nomantifeho. ¹⁵ Anitu
 kako olo so'no umo'n'ingkohoho. Sekwoe
 yahino wopingo'nohini yahoningkui a'amu
 hofiko Anituye syoho wopingo somne'no
 sitofo liwo'n'ingkohofe sofe huno wonyo
 syafisyiwo'n'ingkohofe somo sekwoe yahino
 wopingoso hofikoe mangomo mampi'nyo
 umokumontonoho. ¹⁶ Sekwo oso honingkano
 hungkuno Mouses sejapmentiso somtani
 Anitu isihutofosema'mentisofeho. I oso'no
 sekwo honingkano wonyoso nihu'no
 mifitnehofe. Sekwo ole likutoho. Ngko
 Anituye a'amu ne nto imo'nimaleno. Oso'no
 ngko honingkano wonyo i'meso tohino
 moma'mnehono. Ose likutoho. O'o, sekwo
 oso yo'mayo hungkuno homo somo hohujo
 ikinjaofikui sekwo Anituye syoho oso'nohini
 ulohofiyimno. ¹⁷ Sekwo nom'ne a'amufe yofeso
 monje isyikutoho. O'o, sekwo hofikoe yofeso

foho'nomapmno. I Anituye a'amu ne somne'no simeho uyikuj i hofikimo wopingo'nohini ulohopmno. Sekwo Anituye hungkunomo haloho pekuji kakoe yofe foho'nomapmno. Hwe yofe engo hwaho mokosyohumayo huhwoe yofeso foho'nomapmno.

*Jisas   K'laisiye   hwotohomo
inimokoho'nawehwasi tohino womano.*

¹⁸ Sekwo syoho ulohofiyo soku, sekwo sekwoe hwe engo nosemokosyohumawo'n'ingkohofoso fe hungkunomo haloho popmno. Hofikoe hungkuno homo somo haloho pekuji hungkuno homo somo sekwo enjwa'mo fosyohumamno. Hwe engo wopingo selohofiwon'ingkohofosomnohinimaho. O'o, hwe engo wonyo selohofiwon'ingkisoso hwoe hungkunomo enjwa'mo fosyohumamno. ¹⁹ Sekwo Anitune'no hon'ingkanowopingo'nohini ikujo'no sekwoe hwe engo nosemokosyohumawo'n'ingkohofosohofiko tohino siki sejapikujo'no sekwo Anitumne'no yokumpohn'nyo ne'no lohofikujo'no Anitu kakoe simeho wopingo umonimontonoho. ²⁰ Sekwo hon'ingkanowonyo imofikujo'no hofiko tohino sejapikujo'no sekwo timo'nohini uhwontohumentan'ingkuji Anitu kako sekune'no hitoho mulofenjo umontonoho. I oso'no sekwo hon'ingkanowonyo ane wopingo'nohini yontan'ingkuji hofiko sekumo tohino siki sejapikujo'no sekwo timo'nohini uhwontohumentan'ingkuji Anitu kako sekumo wopingo waselohomontonoho.

²¹ Hwap'ingoso oso tohino siki mayo yahino

homo somo inɨngkayo'ne Anitu kako sehwasopo'mentisofoho. Kilais kako sekwoe wonyomne'no tohino ma'mentiso sohonta kako tohino siki mayo'ne yahinoso hofiyo'no setihwamentisofoho. Kakoe hwotohomo finɨngkamno. ²² Jisas kako honɨngkano wonyoso ni'hu'no mimmentisofoho. Kakoe mango mta'ni hwasyo hungkunoso maho'nimmentisofoho. ²³ Hofiko kakimo sifajo ko ulahonɨngkofi kako hofikimo sifajo aku mulimmentisofoho. Hofiko tohino ko uyahonɨngkofi kako ole mujofoho. Hwangku ngko tohino mi'kunimposo wosejapmmnonho. Ose mujofoho. O'o, Jisas kako Anitu a'amufe yahino somne'no yano nto'no ulofiwo'nɨngkiso sohwoe ahomo yo'mayo hiso ho'nahinonto kako Anitu ufo'mayo'ne hontohumamentisofoho. ²⁴ Jisas kako kakoe a'apaho wopɨngo somo nakwoe wonyo hungkunoso kotosahonɨngki kako iyo hwojiyafiku'nnyo somo pe'nimmentisofoho. Oso hopo sopo nope'nonto oso yahino wonyo nakumo yokumpohn'nyo nemokosyohumamojo somta'ni wopɨngomnohini unɨngkowantanoho. Jisas nakwoe wonyomne'no tohino mi'kunimposo ma'mentiso so'no kako sekumo wopɨngo semokumentisofoho. ²⁵ Hohonta sekwo yahu *sipsip* pa'nyo honɨngkano hwasyomo uhwasopentifi we'mo imo'naofamentohofofoho. I lohonta Kilais sekwoe huyo'mango semokosyohumawo'nɨngkiso sohwo kako asomo nosetimahonɨngki sekwo kakimo yahu *sipsip* pa'nyo soku inɨngkwalokwofo.

3

Hwe moya'misiyoswafe hungkunofoho.

¹ A'amu nom'ni hwanne'no syoho ulohofiy+wo'n+ngkohoho sohwa kakwo'yohumo enjwa'mo humawo'n+ngkohoho oso pa'nyoso sekwo moya'mi hwehwanjo sofasi sekwoe hwehwafe hungkunomo enjwa'mo fesyohumamno. I hwehwo huhwo sohwa hofiko Anituye hungkunomo tifi min+ngkayo'njo ikujo'no sekwo hofikimo hungkuno pi'n+ngo lut+hwaf+kutoho. O'o, hofiko sekwoe yahino wop+ngo somo sehoningkuji wop+ngofoho hnn+ngkuji hofiko huhwa sekwoe Anitumo tifi wosen+ngkapife. ² Sekwoe hwehwo sohwa ole wolantifeho, Nje ape kako Anituye hungkunomo tifi in+ngkawowo'n+ngkisosi kako yahino wop+ngo'nohini yontesi nje hungkunomo haloho n+pewo'n+ngkisiyoho. Oso'no ngko huhwo'ni Anituye hungkunomo tifi un+ngkamo. Hofiko sekwoe hon+ngkano wop+ngo somo sehoningkuji ose wohnnantifeho. ³ Moya'mi sofasi sekwo sekwoe a'apaho somne'no a'amuso wonahonife likuji wokoso yo'mayo yo'mayo manji'mofosongo oso ikuji mijiyomjo oso yo'mayo so'no huno pi'n+ngo syaf+hu'n+ngkutoho. ⁴ O'o, sekwoe simeho ajwomo'mo oso wokoso wonyoangkafoso fotofahin+mnno. Oso simehomjo wokoso hiso olenoho. Sekwo nom'ne a'amu somne'no yoka hungkuno simeho tohino masemnyo'njo sekwoe simeho wop+ngo'nji fesyohumamno. Oso wokoso hiso muyon+mofe'njo ne'no foto'naweho. Oso wokoso homo somo Anitu kako nokohon+ngkuhwosi kakoe simeho wop+ngo

umo'nimontonoho. ⁵ Hohonta moya'mi sofa hofiko Anitumo simeho hi'ntnnono umotofo sofa hofiko oso simeho'mjo wokoso hiso foto'nimentohofofoho. Oso wokoso hiso nofoto'nontifi hofikoe hwehwafe hungkunomo enjwa'mo humamentohofofoho. ⁶ Apilohamiye ape Sola, kako ose imojiyoho. Sola kako Apilohamiye hungkunomo tifi iningkawento nje hwe engo hwosoho ulimentisofoho. U sekwo oso Solafe yahino somo tifi iningkafijo'manji sekwo yo'mayo hungkuno sekwoe hwehwo sohwa selifijo so'no iyoho masenonehoho. Oso'no sekwo Solafe mehomi umo'nantifeho.

⁷ Sekwo hwe ape'njo sohwasi sekwo huno wopingo tipemafikui sekwoe ape sofani hofiyo'no foyohumamno. Sekwoe yokumpohn'nyo sekwoe moya'mi sofa yokumpohn'nyo somo yakolo'nyo hwasoho. Oso'no sekwo hofikine'no syafisyikui ufo'mapmno. Oso hwoya'mi hofu sofamo Anitu kako hofikimo wopingo ulohomentiso so'no hofiko sekwo'nji songo ne'no humantokutnefoho. U sekwo oso hwoya'mi sofamo wopingo ulohofikujo'no sekwo Anitumo yo'mayo so'no jomo ujosu yo'mayo wonyoso sekwoe mampaho Anitumo jomo ujo somo maseholofonehoho. O'o, kako wosepa'nimontonoho.

Nakwo simeho afa iningkohwasi wohumano.

⁸ Olo hungkuno losojwaofoneso ngko sekwo a'amu hopi'nonohinokune'no waselimonne'no yohono. Sekwo simeho afa iningkuji nom'ne a'amu somo simeho uyimno.

Sekwo seningkwa'wehwosamne'no hitoho selofiwon'ngkiso pa'nyoso sekwo a'amu hopi'nonohino somne'no hitoho selofihwoso'no wopingo ulohopmno. Yokumpohn'nyo yahinoso foho'naopmno. ⁹ U, a'amu sekumo wonyo selohofikujo'no u sekwo hofikimo aku uyo'eno. Hofiko sitofo selikujo'no sekwo sitofo aku nulikutoho. O'o, sekwo Mpohumo oso a'amu homo somo simeho pompengo umofone isamoyoka ulimno. Sekwo ose ikujo'no Anitu kako wopingo waseloho'montonoho.

¹⁰ A'amu fihwo kako Anituye hungkuno fehohnjo mtimokumentiso sohwo ole mtimokumento,

U a'amu kako ngko simeho wopingo'nji wohumamo lihwosi'manji kako hungkuno wonyo'nji hwasyo hungkuno'nji malonehoho.

¹¹ Kako yahino wonyo somo hohujo ikin-jaofihwosi kako yahino wopingo'nohini uyono.

Kako simeho pompenjiyo so'no syoho ihwosi oso yahino wopingo hiso notipemahwosi oso yahino homo somo tifi uningkaweno.

¹² Anitu kako kakoe a'amu yahino wopingo'njo somo uhwonowo'ningkisofoho.

Oseso Anitu kako sikuno engolopohamo hofiko jomo uliwo'ningkohoho somo haloho pewo'ningkiso hweho.

Oseso Anitu kako a'amu hofiko wonyo iwo'ningkohoho somo uhwononto kako hofikine'no simeho tohino

umnɪŋkuhwoso'no kako tohino uyo'ne hweho.

Ose mtɪ'mokumentisofoho.

Nakwoe yahino wopɪngo iwo'nɪŋkuhwone somne'no tohino mayoso wopɪngofoho.

¹³ U sekwo honɪŋkano wopɪngomo wowano lɪkuji yokumpohn'nyo yoho'nɪfijosu wonyo tɪhwo wasemokumontolo. O'o, awonoho. ¹⁴ I oso'no sekwoe yahino wopɪngo somne'no tohino mafɪkuji u sekwo sɪmonyɔ engo fɪyɪmno. I oso'no sekwo sekwoe yahino wopɪngo somo inɪŋkowentanɪŋkuji hofɪko nosehonɪŋkuji hofɪkoe yahino wonyo so'nji sekumo iyoho wesemofano lɪkuji selohofɪkujo'no sekwo iyoho senɪŋkuhwoloho. Huno pi'nɪngo seyɪhwoloho. ¹⁵ O'o, awonoho. I Kɪlais kako jɪje Hwe Engo imokohojo'no kako'nohini wokumokosyohumano. I oso'no a'amu hofɪko sekumo ole woselohonantɪfeho. Sekwo yo'mayo wopɪngoso womano lontɪfi hontohumalofoso peho'neto. Ose selohonɪŋkujo'no sekwo hofɪkimo hungkuno asomo komo'no ujo'neso sekwo nto'no fesyohumamno. Hungkuno hiso hofɪkimo hofɪyo'no fɪlutɪhwamno. Sekwo hofɪkoe hunomo monje isyɪkutoho. ¹⁶ U sekwo yo'mayo iwo'nɪŋkohoho so'no sekwoe sɪmeho sohwo wonyo hwosoho makɪjo'njo yoso'manji a'amuso hofɪko sekwo Kɪlaisɪmo inɪŋkowalokwofo so'no sitofo selɪkujo'no hwangku sohonta hofɪko hwasyo hungkuno sejo so'no wonɪmango engo unɪmontonoho. ¹⁷ U nakwoe yahino wopɪngo iwo'nɪŋkuhwone

somme'no Anitu ole lososo tohino womapife lososo tohino mayoso wopingofoho. U yo'mayo yahino wonyo somme'no nakwo tohino manoho lihwasi miyanehwono. Oso hiso nihu'no wonyofoho.

Kilais kako nakwoe wonyo wae yaofone pe'nimentisofoho.

¹⁸ I nakwoe Hwe Engo Kilais kako wonyo nihu'no ane sohwo kako Anituye pone'no upenemotasimo lonto nakwoe wonyo'mne'no sikuno anga'nohino somo tohino manto poyo pe'nimentisofoho. Hwe wopingo'nohini sohwo nakwo wonyo hn'nimo nayohope sohwo pe'ningkahonngki kakoe huyo'mango sohwo apa'no songo likafonto kako songo humaho.

¹⁹ Kako nope'nonto kakoe huyo'mangoso tikanomo nowento kako a'amu poyo nto pe'nimentohofu osomo kakoe hungkuno wopingo lutihwamentisofoho.

²⁰ Oso a'amu hiso hofiko Niwa nohumentanngki hofiko Anituye hungkunomo hwotoho hmotofofoho. Oso'no Anitu kako hofikoe yahino wonyo somme'no tohino komo'no umentiso'maho. O'o, Anitu kako hofikoe honngkano wonyoso noho'naofikuji ngkimo simeho wontopantifitikenonto hontohumamentisofoho. Oso hohosohonta Niwa kako yofayokino nomti'mokonto oso yofayokino homo somo a'amu aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sihune'nohini humamentohofofoho. Anitu mijopo mta'ni songo nohumentanngkofi asomo utima'mentisofoho.

Mijomo mape'nimmentohofofoho. ²¹ Oso mijo hiso mijo kiyomayo huyo'mango pa'nyofoho. Niwa'montohwamo Anitu mijo mta'ni songo nohumentan'ngkofi asomo utima'mentisofoho. Oso mijo kiyomayo yahinoso a'apahomjo kiho wonyoso wae yafo'ne'maho. O'o, Anitu kako nakwoe simeho mo'mo wonyo wae yao'mentiso so'no utihwayo'nefoho. Mijo kiyomayo yahino neso olenoho. Kiko ngkimo mijo wokiyon+mapife lohoji u kiko Mpohwo Anitumo ole uso, Jisas kako poyo pe'nonto apa'no songo lika'mentiso so'no ngko a'amu songo pa'nyo jije hon'ngkano wop'ngomo nto'no un'ngkamo. Ose uso. Mijo kiyomayo yahino neso osohifoho. ²² Jisas kako ahwomomno simentisoso osopo nosonto kan'ngkwohwo Anituye aho anga sohohta'ni humaho. A'amu ahwomomjo hopi'nonohino so'nji yofe engo'njo so'nji yo'mayo yo'mayo yokumpohn'nyo so'nji Jisas kakimo enjwa'mo weho.

4

*Nakwo hwahoponjo yahinoso noho'naofihwasi
Kilaisimne'no tohino womano.*

¹ Kilais kako nakwo'nji olo hwaho lopo nohumentani kako nakwoe wonyomne'no tohino ma'mentisofoho. I oso'no nakwo yokumpohn'nyo ito'n'ngkuhwasi Kilais kako ma'mentiso hopa nakwo tohino womano. U a'amu fihwo kako Anituye hon'ngkanomo ito'nohino in'ngkawento yahino wonyo somne'no nihu'no ngkilaho ne'no lonteso'no nom'ne a'amu hofiko kakimo

tohino uy+wo'n+ngkohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwo kako hon+ngkano wonyo somo n+hu'nahone hohujo nto ikinjao'maho. Hon+ngkano wonyo hiso oso hwe sohumo apa'no momokosyohumanehoho. ² Oseso sekwo olo hwaho lopo nohumaf+kuji yo'mayo wonyo sekwoe simeho umo lonto a'amu yonte hopa somo in+ngkakutoho. O'o, sekwo yo'mayo yahino An+tu kakoe simeho wop+ngo umokiyo'ne somnohini fiy+mno. ³ A'amu An+tuye hungkunomo hwotoho fewo'n+ngkohofo sofe yahino pa'nyoso sekwo hohonta imotofofoho. Hof+kie yahino hiso olenoho. Apohufo, yo'mayo wonyo somne'no simeho fefoyo, mijo yokumpohn'nyo nont+fi nilohofa, wosopayo engo ne'no n+wo'nont+fi siki humawo'nyo, mijo yokumpohn'nyo ne'no n+wo'nont+fi fon+fonyo yahino yont+fi An+tuye hungkunomo hwotoho fewo'nyo, hwahoponjo an+tu hwasyo hwoso sohumo hwomtame ulohofont+fi kakoe yofe ho'nomayo oso yo'mayo yahino wonyo hiso'no sekwo hi semo'n+ngkahon+ngki imotofofoho. ⁴ Olohonta sekwo oso yahino wonyo somne'no hohujo ikinjaofont+fi oso yahino wonyo homo somo sekwo hof+ko'nji apa'no miyalokuyohofa. Oso'no hof+ko nosehonont+fi yomo yont+fi sitofo selalokwofo. ⁵ Hwangku sohonta An+tu oso a'amu hisomo hof+kie yahino wonyo homo somne'no hungkuno ikwolofa'ne hohwafu sopo humaf+kuji osopo An+tu'nji hof+kie hungkunoso ikwolopitnnefoho. An+tu kako oso a'amu songo humalohwone hn'nnonji

poyo pe'nimentohoho sofe yahino wonyo somne'no yano ilofonehwajiyo'neso nto'no esyohumaho. ⁶ Hohonta Kilais kako a'amu poyo nto pe'nimentohoho sofepono nowento kakoe hungkuno wop'ingoso uy'mentisofoho. Oso a'amu hiso hofi'ko nakwoe hwaho lopo nohumantifi hon'ing'kano wonyo somo in'ing'kawentifi a'amu hopi'nonohinoso pe'n'iwo'n'ing'kohoho hopaso pe'nimentohohofoho. Kilais a'amu homo somo u'manto hofi'koe huyo'mango Anitu'nji humafitne'ento kakoe hungkuno wop'ingoso ul'mentisofoho.

Syoho ulohofiyu wop'ingo sohwo Anituye pompenjiyoso yano ulofiyonefoho.

⁷ Olo hwaho loponjo yo'mayo hopi'nonohinoso moi'wo umo'nimonto yalofoho. Oso'no sekwo yo'mayo wonyo somo monje yasy'kuji huno nto'no syafisy'kuji ehohosasesy'hwoso'no sekwo yo'mayo so'no Mpohumo jomo uliwo'n'ing'kuno. ⁸ Oso'no nakwo olohonta nohumentan'ingkuhwoni yahino anga'nohino nom'ne somo yakolo'nnyoso olenoho. A'amu nom'ne somne'no huno syafisy'kuji simeho uy'imno. Sekwo simeho uy'kujo'no hofi'koe yahino wonyoso sekumo selohofi'kujo'no'manji oso wonyo homo somo sekwo sekwoe hohujopo meho'naopmno. ⁹ A'amu nom'neso hofi'ko sekumo se'mafi'kujo'no sekwo hofi'kimo hofiyo ulohopmno. Oso syoho nom'ne a'amu somo wop'ingo ulohoho so'no iyoho sen'ingkuhwaloho. o'o, simeho wop'ingo'njo fiy'imno. ¹⁰ Sekwo a'amu anga'no anga'nohino sokumo Anitu kako

syoho wopɨngoso sejapmmentisofoho. Oso'no sekwo Anɨtuye yokumpohn'nyoso nomafɨkuji nom'ne a'amu somo ufo'mapmno. Sekwo ose ikujo'no Anɨtuye syoho ulohofiyɨ wopɨngo soku sekwo Anɨtuye yahino wopɨngoso yano ulofiyalokwofo. ¹¹ Hwe fihumo Anɨtu kakoe hungkuno lutɨhwayo'ne syoho uyo so'manji kako wolutɨhwano. Anɨtu kako a'amu nom'nehumo a'amumo fo'mayo'ne syoho uyoso'manji Anɨtu kakoe yokumpohn'nyo'nji oso hwe huhwo sohwo kako hofiyɨ ufo'mano. Sekwo ose ikujo'no a'amu hofɨko nosehonɨngkuji ole wolantɨfeho, Jisas Kɨlaisɨye a'amuso wopɨngo'nohini iwo'nɨngkohofofoho. Ose lɨkuji hofɨko Anɨtuye yofe engo woho'nomantɨfeho. Kakoe yofe engo so'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji ne'no nowentɨhwonefoho.

Hofɨko Kɨlaisɨmo wonyo uloho'mtohofo hopaso nakumo wonyo ose'nohini wonelohofantɨfeho.

¹² Nje a'amu soku yo'mayo tango toho pa'nyoso sekumo wosema'monte'no yalofoho. Sekwo nom'ne tango ne'makwoho lɨkuji yomo ikutoho. O'o, yokumpohn'nyo fosyohumamno. ¹³ Yo'mayo tango se'malokunjo so'no sekwo sɨmonyo fɨyɨmno. Hwapɨngoso oso wonyo sekumo selohofalokwofoso Kɨlais huhumo uloho'mentohofofoho. Oso'no Kɨlais kako asomo poso sohonta kakoe yofe engo'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji utɨhwa'nyopo i'mofapɨhwoso'no sekwo sɨmonyo engo ikuji sɨmeho wopɨngo'nji wohumantɨfeho. ¹⁴ Sekwo Jisas Kɨlaisɨye yofe aho yokumpohn'nyo kemokosyohumalofo so'no a'amu nom'neso

hofiko sekumo sitofu selikujono'manji sekwo simonyo engo fiyimno. Hwapingoso Anituye Towahuno yokumpohn'nyo hwofilo'nyo sohwo sekwo'nji humaho. ¹⁵ A'amu fihwo kako sekwo'njo ajwo somo humaso sohwo kako a'amu fonjasiyo, yo'mayo yo'mayo hufo, yo'mayo yahino wonyo iyo, a'amufe fosyohumayo somo wonyo imokiyo, oso a'amu huhwo sohwo kako sekwo'nji mohumanehoho. O'o, oso yahino wonyo hopi'nono sekwo'njopo wojo so'no tohino malokwofo so'no nakwo mupo'nanehwono. O'o, sekwo oso yahino wonyo somne'no nihu'no ikutoho. ¹⁶ U hwe fihwo kako Jisas Kilaisiye yofe so'no kako tohino tipemaso'manji wonimango munonehoho. O'o, awonoho. U sekwo a'amu Kilaisiye we'e imo'nimentohofu so'no sekwo kakine'no isamoyoka ulikuji Anitu kakoe yofe foho'nomapmno.

¹⁷ Oso sikuno a'amufe yahino somne'no tohino mayoso nto i'mofapohoho. Nakwo Anituye mehomi ne hn'nimo tohinoso kaki'no wone'ma'montonoho. I nakumo oso tohino hiso simo'mo ne'maso'manji a'amu Anituye hungkunomo haloho mapewo'nngkiyohofoso Anitu kako tifi no'mo tohino mikunimposu uyonefoho. ¹⁸ A'amu Anituye hungkuno mtimokumentohofu sohwa ole mtimokumentohofi,

A'amu Anituye hungkunomne'no
 wopingo'nohino ywo'nngkiso
 sohwo kako Anitu'nji engolopohamo
 wonyoangkafopo humayo'ne oso hwe
 sohwo ito'no fosyohumayo'ne olohonta

yo'mayo tohinoso malofoho.

I ose'manji a'amu Anitu ye hungkunomo hwotoho fewo'n'ingkohofoso tifi no'mo peho tohino mapitnneto.

Ose mt'i'mokumentohofofoho. ¹⁹ Anitu kako a'amu fihumo tango u'mano loso'manji oso a'amu huhwo sohwo kako hon'ingkanowop'ingo'nohini ihwosi kako Anitu kakimo umt'i'mokumentisoso oso hwoe ahomo wohumano. Anitu kako sekumo asomo woset'ima'monnoho selimentiso so'no syaf'sy'kuji hunoso ole waseyono. Anitu kako hungkuno selimentisoso ne umo'n'montonoho. Huno ose waseyono.

5

Sekwo hwe engo sohwasi Anitu ye yahu sipsip somo nto'no mokosyohumamno.

¹ Sekwo hwe engo sohwasimo, ngko hungkuno ole wasel'mne'no yohono. Ngko huhwo'ni hwe engo hwo'nyoho. Oseso ngko nje t'imo so'nji Kilais kako tohino engo nomanto pe'n'ingkahon'ingki uhwon'imentohefoho. Jisas Kilais asomo poso sohonta yo'mayo wonyoangkafo ne'masoso ngko huhwo'nnonji womantanoho. Oseso ngko olo syoho loso sekwo hwe engo sohwasie ahopo wuhu'meesehumonne'no yohono. ² Sekwo Anitu ye a'amu ne yahu *sipsip* pa'nyoso hofi'ko sekwoe ahomo humalofosomo nto'no mokosyohumamno. Olo syoho Anitu kako sejapmmasososo loso'no sekwo simeho semo'n'ingkuhwoso'no hofiyo'no fiy'imno. Olo

syoho hiloso sekwo hamniyoho mayo'ne'nohini ikutoho. O'o, sekwo Anitumne'no syafisyikuji syoho yokumpohn'nyo fiy+mno. ³ Oso a'amu Anitu kako sekwoe ahopo sehumaji'mentiso somo sekwo hofikoe hwe engo sohwasi hofikimo aho yokumpohn'nyo kemokosyohumafikuji yoka ulikutoho. O'o, hofiko sekwoe humayo somo sekwoe syoho wopingo somo sehoningkuji hofiko oso sekwoe yahino wopingo homo somo hofiko tifi woseningkopantifeho. ⁴ Sekwo ose ikujo'ne'manji Anituye yahu *sipsip* somo mokosyohumayo kakwo'yohwo ne sohwo oso yahu *sipsip* somo woma'mo lhwosi utihwa'nyopo asomo poso sohonta Anitu kako sekumo yo'mayo wonyoangkafoso sejapososo engolopohamo ne'no nowentihwonefoho.

Nakwoe hunoso nto'no syofisyihwasi nakwoe yofeso monje ehiningkuhwasi nom'ne a'amu somne'no hwahopo wopowano.

⁵ Oso'no sekwo hwe songo sohahnnonji sekwoe hwe engo sohwafe hungkunomo enjwa'mo pahumno. Oso'nji sekwo a'amu hopi'nonohino soku Anituye a'amu ne somne'no hwahopo pawomno. Ufo'ma'n+mno. Anituye hungkunoso ole nelalofi, Anitu kako a'amu kakoe hungkunomo hwotoho fifijo somo kako hofikimo ilojaofihwosi ngkilaho ulimontonoho. I oso'no a'amu hofiko nom'ne a'amu somne'no hwahopo pawowo'n'ngkohoho somo Anitu kako hofikimo wopingo ulohofowo'n'ngkiso hweho.

⁶ Oso'no sekwo sekwoe simeho sohwo yo'mayo wonyo umo lonto iwo'n'ngkisoso

monje feehumno. Monje yasy+kuji sekwo An+ituye aho yokumpohn'nyo somo enjwa'mo fesyohumamno. An+itu kakoe s+ikuno j+ije yofe woho'nokuma'mo lihwosi ou, kako j+ije yofe ho'nokumayoso hoponoho. ⁷ Yo'mayo tango sekumo se'masoso sekwo An+itu sekumo hofiy'o'no semokosyohumaso sohwoe ahopo foho'nahumno.

⁸ Sekwo nto'no humaf+kuji Seten sekwoe mango sohune'no i'waho nto'no fiy+imno. Seten kako sikis+wojo pa'nyo sohwo hano uti+hwa'nyopo emoyonto houhouyo engo lonto a'amumo wonyo umokumonto iwo'n+ingkiso hweho. ⁹ Sekwo An+itumo s+imeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uy+kuji yokumpohn'nyo lohof+kuji Seten+imo mjiyohotofapmno. Sekwo huno seyohoho. An+ituye a'amu ang'o'meemjo humalofoso hof+iko oso tango sekwo malokwofo hopaso malokwofo. ¹⁰ An+itu kako wop+ingo nalohof+wo'n+ingkiso sohwo kako sekumo Kilaisi'nji ufohi'nyo'ne sehwsopo'mentisofoho. Oso'no sekwo kakoe yofe hwofilo'nnyo so'nji kakoe yokumpohn'nyo so'nji ho'nomapijoso sekwo songo ne'no nohumantokutnnefoho. Oseso we'enepi sekumo tango se'maso so'no An+itu kako sekumo apa'no wop+ingo wasemukumontonoho. An+itu kako sekumo yokumpohn'nyo lohoho'ne sesofitof+hwoso'no sekwo kako'nji yokumpohn'nyo wolohofant+feho. Ikinji ikinjiyo miyofoho. ¹¹ Oseso An+itu kakoe yokumpohn'nyoso moi'wo mmo'nonehoho. O'o, engolopohamo songo ne'no nowent+hwonefoho. Oso hungkunoso nehopeho.

Hungkuno ae'uyofoho.

¹² Olo hungkuno tifo selalokwe upo'nalokwofo loso ngko Sailasimo ulahonngko kako mti'mokalofoho. Ngko huno ole syofisyalokweno. Sailas sohwo kako neningkwa'wehwo ne hweho. Olo iyoswo loso ngko sekwoe huno Anitu kako nakumo wopingo nalohofiwon'ningkiso so'no huno nto'no wosyafihupifenji semti'mokiyalokweno. Ngko Anitu kakoe yahino so'no huno niyahonngki sekumo yoloho selohono. Oso'no sekwo olo hungkuno hiloso nupa'n'ngkuji aho yokumpohn'nyo fikemokosyohumamno.

¹³ A'amu Mpapilounjo * somo Anitu kako hofikimo sekwo'nji kakoe a'amu ne imo'nyo'ne sehwsopo'mentisofoho. Oso a'amu hiso hofiko sekumo nakwoe a'amufo selalokwofo. Nje hwomu Mak huhwo nje a'amufo selalofoho.

¹⁴ Sekwo hopi'nonohino soku sekwo nom'ne a'amu somo uhwonngkuji oso a'amu hiso'nji sekwo aho po'nimno.

Sekwo Kilais'nji humalofo. Oso'no sekwoe simehoso pompenjiyo'nji fosyohumamno. Nje hungkuno osohohweho. Ngko Pita'ni selohono.

---

* 5:13: Osohonta Pita Mpamilounne'no pahnnimo hungkuno Loumne'no limentisofoho. Hwapingoso a'amu Mpapilounjoso hofikoe yahino hohontajoso imotofofoho.

Mpohwoe Hungkuno Songofoho
The New Testament and Genesis in the Safeyoka
(Ampeeli-Wojokeso) language of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Safeyoka
long Niugini

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ampeeli-Wojokeso (Safeyoka)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2011-12-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

f526da1e-a607-571c-ba86-56367d7583f3